

Groene gevels

WAAROM KIEZEN VOOR EEN GROENE GEVEL?

Zogenaemde verticale tuinen zijn een goed alternatief wanneer de plaats voor bomen en struiken beperkt is, zoals in stedelijke omgevingen. Je kan ook andere constructies dan muren opvrolijken met planten.

Gevel begroeid met Wilde wingerd (afbeelding: stadslevenamsterdam.nl)

Gevelgroen is niet alleen mooi, het biedt ook nog andere voordelen:

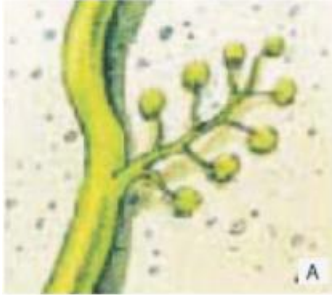
- Gevelgroen heeft een verkoelende werking in de zomer. Net als groendaken isoleren ze echter niet tegen de koude in de winter. Ze gaan de gevel wel afschermen van de wind wat een positief effect heeft (minder convectieverliezen).

- De bakstenen muren van de groene gevel blijven droger omdat de begroening werkt als een regenscherm, op voorwaarde dat de begroeide muur zelf geen vochtprobleem heeft. Droge materialen geleiden minder goed de warmte dan vochtige materialen, dit zorgt dus ook voor een klein positief effect op vlak van isolatie.
- Belangrijk in een stedelijke omgeving is de luchtzuiverende werking van gevelgroen. Stof en schadelijke uitlaatgassen worden gedeeltelijk uit de lucht gefilterd. Het gevelgroen draagt ook bij aan de vermindering van oververhittingsproblemen in de stad door de vele verharding, het zogenaamde 'hitte eiland' effect.
- Tenslotte creëer je met gevelgroen een plekje voor vogels en nuttige insecten. Zo dragen groene gevels bij tot een betere biodiversiteit in de stad en een mooier straatbeeld.

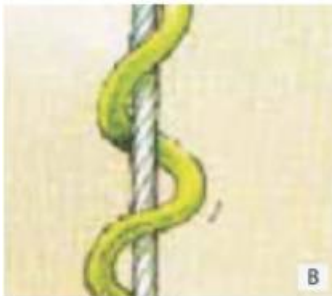
Er bestaan nog wel wat vooroordelen over klimplanten. Zo zouden ze daken, muren en regenpijpen beschadigen. Dergelijke schade kan je perfect voorkomen door de juiste planten te kiezen en tijdig het nodige onderhoud te verrichten. Een muur in goede staat, zonder barsten of spleten en met een stevige metselspecie, ondervindt geen hinder of schade van klimplanten.

Soorten groene gevels

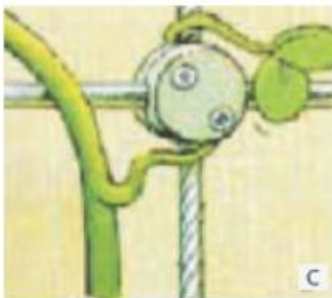
De meeste groene gevels bestaan uit zogenaamde klimplanten. De term klimplanten is echter een beetje misleidend. Er zijn namelijk maar enkele 'klimplanten' die zonder hulp zelfstandig kunnen klimmen. Die zelfhechtende planten hebben geen klimhulp nodig, alle andere klimplanten wel. Er bestaan verschillende manieren waarop klimplanten de gevel beklimmen.

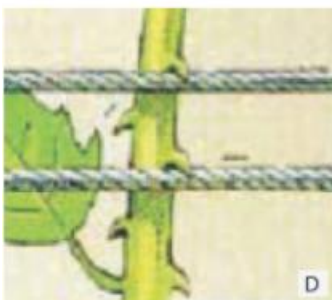
A. Zelfhechtende soorten zetten zich met hechtschijfjes of hechtwortels vast en hebben geen steun nodig (bv. klimop, klimhortensia en wingerd). Je kan ze probleemloos plaatsen op een ongeschilde, niet te gladde muur. Ook op houten panelen hechten ze zich goed, op voorwaarde dat het hout niet behandeld is met een giftig houtverduurzamingsmiddel. Zet een zelfhechtende soort alleen tegen een muur als hij daar mag blijven. Plaats deze klimmers dus niet op gevels die vaak geschilderd worden. Als je een plant verwijderd, moet hij nadien van voor af aan herbeginnen. Bovendien trek je loszittende bepleistering en oude verflagen mee. Je ziet op de muur ook waar de plant zich heeft vastgehecht: hij laat 'voetsporen' na. Het is echter een fabeltje dat deze planten de voegen van het metselwerk kapot zouden maken. De hechtschijfjes hechten zich namelijk enkel op het oppervlak van de muur en dringen niet in het metselwerk.

B. Winders of slingerplanten hebben een stengel die schroefvormig groeit rond een steun. Ze kunnen dus niet zelfstandig tegen muren op klimmen (bv. kamperfoelie en hop). Om winders langs een muur te laten groeien, span je een verticale kabel waarrond de plant omhoog kan groeien. Hogerop kan je de plant ook horizontaal laten groeien. Het hout van klimplanten wordt ook dikker, laat daarom 10 à 15 cm tussen muur en kabel. Je kan winders ook planten langs steunpalen van afdaken of pergola's, of tegen de voet van een fietsenberging. Zet windende planten niet in de buurt van regenpijpen. Ze kunnen de regenpijp stuk 'wurgen' of uit de muur trekken.

C. Rankers gebruiken blad- of takranken om zich naar boven te werken (bv. druivelaar en clematis). Gebruik als klimhulp rechthoekig, vierkant of ruitvormig draad- of lattenwerk. Je maakt tegen de muur een laddertje waarlangs de rankers met hun tak- of bladkrullen omhoog kunnen klimmen. Deze klimplanten zijn bij uitstek geschikt om luchtige,

groene gevels te creëren.

D. Enteraars of steunklimmers zijn meestal geen echte klimplanten. Ze hebben geen speciale structuren om te 'klimmen', maar gebruiken o.a. doornen of stekels om zich vast te haken en zo omhoog te groeien (bv. bramen en rozen). Onder deze groep plaatsen we ook de leiheesters: struiken met slappe twijgen die niet zelf klimmen. Je kan ze wel opbinden langs latwerk (bv. Winterjasmijn).

Begroende gevel met behulp van plantenbakken (afbeelding: groentac.be)

Verder kan men ook een groene gevel creëren door plantenbakken, zakken of potten aan de gevel op te hangen. Hierin kunnen dan allerlei planten groeien. Gezien deze planten echter niet wortelen in volle grond zijn ze wel kwetsbaarder dan bijvoorbeeld klimmende planten die wel in volle grond wortelen.

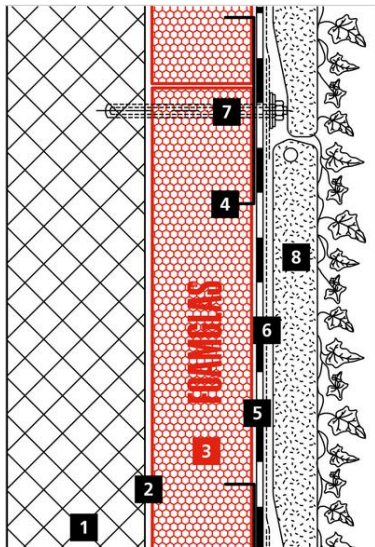
Bij droge periodes sterven planten soms af omdat ze te weinig water hebben gebufferd in de beperkte hoeveelheid aarde rond hun wortels. Bewateren is in dit geval dus noodzakelijk, maar niet altijd eenvoudig.

Groene gevels als gevelafwerking

Een geïsoleerde groene gevel hoeft niet altijd een spouwmuur met buitengevel te zijn. Men kan ook de isolatie waterdicht gaan afwerken door middel van een waterdichte folie waarop dan begroeningspanelen of een draagconstructie voor klimplanten wordt aangebracht. Het gevelgroen doet op die manier dienst als volwaardige buitengevelafwerking (in combinatie met de waterdichte folie).

Door een waterdichte folie te gebruiken vergelijkbaar met de afdichtingsfolies voor platte daken (EPDM, TPO, PVC,....) is men bij correcte plaatsing verzekerd van de waterdichtheid. Men dient er in deze gevallen wel rekening mee te houden dat deze materialen dampdicht zijn. Dit betekent dat men aan de binnenzijde van de isolatie een perfect dampdicht dampscherm moet voorzien om inwendige condensatie in het isolatiemateriaal te voorkomen (analoog aan warme platte daken). Dergelijk dampscherm moet dan echter opnieuw doorboord worden door de pluggen van het isolatiesysteem waardoor er toch weer kans op inwendige condensatie ontstaat.

Een meer robuuste oplossing is het gebruik van het dampdichte isolatiemateriaal cellenglas. Hierbij is een dampscherm overbodig omdat het materiaal zelf oneindig dampdicht is. Onderzoek naar gelijkaardige systemen is nog in volle ontwikkeling, het valt dus te verwachten dat er in de toekomst nog andere oplossingen naar voor komen.

- 1) Massieve muur
- 2) Hechtlaag
- 3) Cellenglas isolatie
- 4) Kramplaten
- 5) Hechtlaag
- 6) Wortelwerend waterdichtingsmembraan (EPDM...)
- 7) Bevestigingsanker
- 8) Begroeningspanelen of draagconstructie voor klimplanten

Begroende gevel als gevelafwerking (afbeelding: Foamglass)

Bronnen

- BAS bouwen vzw
- Prof. M. Hermy – Groenbeheer, een verhaal met toekomst
- Foamglass
- www.gevelgroen.be

Proclaimer

We doen er alles aan om de inhoud van de fiches zo correct en objectief mogelijk te maken. Heb je bedenkingen, laat het ons weten door een e-mail te sturen naar jouw steunpunt. Je kan het steunpunt van jouw provincie terugvinden op www.do.vlaanderen.be/provinciale-en-stedelijke-steunpunten.

Datum: 27 oktober 2016 (laatste wijziging fiche)

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze fiche mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

